

zásra alkalmassá tette, egészen 1878-ig leszállított évenként 14.000—17.000 m^3 -t, 1879-ben pedig egy nagyobb széltörés után 22.000 m^3 -t. 1880-ban az erdőtörvény értelmében engedélyért folyamodván, 25 évi időtartamra és 17.000 m^3 fa leszállítására törvényes usztatási jogot nyert; ezen időtől kezdve azonban, miután erdejének évi műfahozama az erdőtörvény 17. §-a értelmében jóváhagyott üzemterv által 12.000 m^3 -rel állapított meg, a folyó évig minden évben 9.000—12.000 m^3 fát szállított le.

Lehet-e ily körülmények között kilátása az elől említett erdőbirtokosnak, hogy ugyanezen vizen tutajozási engedélyt nyerjen, s ha igen, milyen feltételek alatt s mekkora tömegre?

Miként szerkesztené, miként szerelné fel és hova terjesztené fel vizsgáltevé ezen esetben az engedély megadása iránti folyamodványt?

A szóbeli vizsgák október 31-én kezdettek meg az országos erdészeti egyesület helyiségében és november 20-án fejeztettek be.

A vizsga letételére összesen 56 folyamodó nyert engedélyt, a vizsgán azonban csak 54 jelent meg, kik közül 2 jelesen képesítettnek, 7 jól képesítettnek, 30 kielégítően képesítettnek, és 15 nem képesítettnek találtatott. Oklevelet tehát összesen 39-en nyertek.

Vadászati tárcza.

I.

A sziget-monostori udvari vadásatról.

A gödöllői m. kir. korona uradalmi erdőhivatal kerületéhez tartozó 745 kat. holdnyi sziget-monostori erdőbirtokon, mely az igényeknek megfelelőleg fácánkertnek van szabályszerűen berendezve, f. évi december hó 1-én sikerült udvari vadászat tartatott fácánra, fogolyra és nyulra. E vadászat — bátran ellehet mondani — az első helyet foglalja el az itteni kerületben ez évben megtartott udvari vadászatok között.

Ő Felsége a király és Gödöllőn tartózkodó udvari vendégei pontban reggeli 8 órakor érkeztek négy gyönyörű négyes fogaton a dunakeszi révhez, a hol már az előbb megérkezett budapesti vendégek: báró Fehérvári honvédelmi minister, báró Podmaniczky Géza, Ráth Károly főpolgármester, Tolnay Lajos ministeri tanácsos, Bedő Albert országos főerdőmester és Kallina Károly gödöllői m. kir. erdőmester várakoztak Ő Felsége megérkezésére.

Kallina Károly erdőmester hivatalos jelentése után Ő Felsége vendégeivel együtt azonnal az elindulásra készen álló Esztergom csavargözösre szállt, s az átellenben fekvő „hoványi“ csárdánál kikötve, rövid idő múlva a szigetre szállt ki, hol Pettera Huber cs. kir. vadászmeister és Pirkner Ernő m. kir. főerdész mint ottani erdőgondnok és Schauschek György a szigeti erdőbirtok őrzésével s vadászati kezelésével megbízott m. kir. főerdőor által fogadtatott.

A vadászatra szintén meghívott és itt várakozó pilisfelső járási szolgabíró Matyok Bencze bemutatása után a vadászat rögtön kezdetét vette. Összesen kilencz hajtás folyt le, 137 fácánkakas, 85 fácántyúk, 18 fogoly, 303 drb nyúl, és 2 drb ragadozó szárnyas, összesen tehát 545 drb vadból álló bő eredménnyel.

Ezek közül Ő Felsége a király 156 darabot ejtett el, s a sebesen s magasan repülő fácánokat oly rendkívüli praecizitással lőtte le, hogy az egész vadásztársaság figyelmét lekötötte.

A hetedik hajtás után rövid villásreggeli volt az erdő szélén, egy e célra felállított sátorban, mely alkalommal Ő Felsége a legjobb hangulatban kedélyesen társalgott a meghívott vendégekkel.

A kilencedik hajtással a vadászat befejezést nyert, s az elejtett zsákmány a hoványi csárda mellett terített ki, hol az az egész vadásztársaság által megszemléltetett.

Ő Felsége legfelsőbb megalégedését fejezve ki a vadászat meglepő eredménye felett, a társasággal együtt a készen álló csavargözörsre szállt s a dunakeszi révparthoz hajózva, a vadászvendégektől a legszívélyesebben elbucsuzott s délutáni 4 óra tájban kíséretével a készen álló udvari fogatokra szállva Gödöllőre visszahajtatott.

Alig robogtak el az udvari fogatok, a vendégek is szívélyes bucsut véve egymástól haza felé vették utjokat, magukkal vivé azon rövid órák boldog és magasztos emlékét, melyeket Ő Felsége, szeretett királyunk közvetlen közelében tölthetni szerencsések voltak. K.

II.

A hátszegvidéki vadászatok krónikájából.

A hátszegvidéki medvevadászatok iránti érdeklődést ez idén ugyan háttérbe szorítják Rezső trónörökösnek Görgény körül mindnyájunk nagy örömére országos figyelem és lelkesedés közt megtartott eredményes vadászatai; e classicus vadászterület krónikája mindazonáltal helyt érdemel e becses folyóirat hasábjain, s minthogy a vadászat élvezése mellett természetrajzi tanúságot is hoznak ez expedíciók: épen azért legyen megengedve ismét nekem, az írószoba négy falai közül szemlélődő latainernek elvállalni a tudósítói tiszteletet.

A hunyadmegyei déli hegység tudvalevőleg két párhuzamos láncolatban tornyosul fel természetes bástyafalként Románia felé. A déli vonulatot a kettős Zsil mély völgye sáncolja el az északabbra nyomuló s egészen a megye területéhez tartozó Retyezát hegységtől, hol bükk és fenyő rengetegeken felül a nehezen járható szirttetők és gerinczek ágobogas kifejlődése a nyári időszak alatt a dúvadak bevehetetlen várát képezi mintegy, míg ősz felé a talpasok a lomberdőkkel ellepett előhegységben tarkálló kukoriczásokra látogatnak le,

ugy hogy a közelebbi falukból alig pár óra alatt hajtóinkkal együtt leshelyen vagyunk s onnan zsákmányostól az nap estére visszatérhetünk.

A leglátogatottabb és eredményesebb vadászterületet a hátszegi gyönyörű medence szélén egyenesen felmagasló nuk-sorai, malomvizi, klopotivai erdőségek szolgáltatják, sőt a Nuk-sora és Malomviz között előrenyuló hegynyelven Valye Delsi és Valye Sibisel közeléig elmerészkednek a bundás jószágok, könnyű zsákmányt szolgáltatva falusi és uri puskásoknak egyaránt. E jobbadán fiatal sarjerdővel borított magaslatokon folyt le az idei első jelentékenyebb és izgalmas jelenetei miatt valóban említést érdemlő vadászat. A területen báró Nopcsa Elek nagybirtokos s a főudvarmester öcscse tartja a vadászati jogot, állandó vadőrökkel tájékoztatva magát a vendégszereplésre érkező maczkók garázdálkodásáról és vonulási irányairól. Idei októberhó 5-én Kéméndi Jenő fiatal festőművész társaságában s megfelelő hajtószemélyzet és parasztpuskás kíséretében felkerekedtek, hogy a lakosság marhaállományában és kukoricza vetéseiben már napok óta tetemes károsítást mivelő s már a hirnökök által hatalmasnak jelzett medvét vakmerőségeért meglakoltassák.

Egy meredek lejtőkkel összefutó völgyfejen foglaltak oly kényelmetlen állást, hogy gyökérhurkok szolgáltak egyedüli támpontul. A hajtók lármája rövid idő múlva jelzé a keresett vendég színrekerültét, mely alulról felfelé vette megriadt futását. A parasztpuskások valóságos sortüze dördült el rövid vártatva, a nélkül azonban, hogy a valóban megdöbbenőleg óriás állat kárát vallotta volna a fenyegető salvenak. Most jött sorba báró Kemény Elek, kinek biztos keze egy erős express golyót oly szerencsésen röpitett a medve lapoczkája mögé, hogy az idegrázó ordításával egyszerre földre terült. Mint azonban az utólagos bonczolás kideríté a lövés a májat

roncsolta szét csupán, s így volt még annyi ereje a vergődő óriásnak, hogy felkapaszkodva tovább vonszolja roskadozó testét.

Az egész pillanat műve volt s a hajtók nagy ámulással vették észre vezérükkel együtt, hogy a halottnak hitt állat nem adja még meg magát. Patakozó vérnyomok jelző menekülése utját s a neki bátorodott vadásznépség kész vala utána nyomulni a sűrűségbe is, hol pedig se biztos mozgásra, se előleges tájékozódásra tér nem kínálkozott. Csakhogy a meggondolatlanság jutalma se maradt el s rövid vártatva már hallani lehetett a teljes futásban egymáson áttörtető emberek menekülését. A szűk csapáson ember-ember hátán egymás sarkában egy élő oszlopként toltult elé, magukkal hozva sebektől vérző társukat, ki telhetetlen haraggal kiabálta közbe-közbe, hogy megcsufolta a medve.

A helyzet maga-magát magyarázta ki. A vérző ember a bükk- és mogyoróceserjékből álló s folyondárokkal összenőtt sűrűségben egyszerre a dühödten vergődő medvére bukkant, mely vad haraggal támadott reá, első csapásával czombjából markolva ki egy csomó izmot, azután lábait harapdálva meg. Karját is bekapta egy izben, de lankadtsága miatt nem okozott nagyobb sérülést s csupán szemfoga mélyedt be kissé. Az oláh parasztok által viselt széles bőr öv azonban életét menté meg a szerencsétlen embernek, mert egy nagy erővel gyomrára irányzott csapást azzal fogott ki. És daczára a rétegesen összehajló bőrlemez vastagságának, körmei még is a bőrig áthatoltak. Szerencsére panyókára vetett kis ujjasát ragadta meg utoljára a medve s míg azt nagy haraggal izekre tépte, azalatt emberünknek is sikerült az akaratlan páros viaskodás színhelyéről elkotródni.

A vérző társ látása általános paniqueot idézett fel a vadász táborban. Bemenni többé nem merészkedett senki s ez oktalan kísérletől inté is őket a helyzet veszélyeit teljesen

felfogó báró. Kuttyák nem voltak kéznél s így nem volt mód a sebei daczára elébb-elébb hatoló vad felverésére. Nagy óvatosan tehát körül gyűrűzték a helyet s vergődéseiből itélék meg menekülési utját. Épen egy tisztás felé vánszorgott a szegény állat, melynek patakozó sebeiből már zsirfoszlányok szórodtak a bokrokra. Siettek megelőzni s midőn arra ámolygott egy parasztpuskás homlokba lőtte. A lövés csak elkábitá, de a golyó meglapulva pattant vissza kemény koponyájáról. Annyi eredménye lett a lövésnek, hogy lefelé vette irányát. E közben estére hajlott az idő; a sűrűség homálya megnehezíté a biztos látást s csak mozgó fejét tudák megkülönböztetni. A báró rövidlátósága miatt azt se vehette ki, s Kéméndy Jenő festőnek jutott részébe a kegyelem lövés megadása. A homlokba hatolt golyó a járomcsont szétzúzása után kipattant, de a medve életének is véget vetett. Elképzélhető örömradiással fogadta a vadász csapat a nagy állat elestét. Igazi medvekirály volt ez, melynek lefejtett gyönyörű bundája 2.6 méter hosszúságot s két mellső végtagja irányában a körmök közt 2.56 m. szélességet mutatott, míg a derékszélesség 1.56 m. vala. A nagy sebtiben kihozott két ökörnek ugyancsak volt mit huzni hozzá. A bonczolás kideríté, „hogy pár óra“ mulva elvérzett volna amugyis. Bendője kukoriczával volt tele. Összesen 20 lövés dördült el e medvére s 7 ejtett abból rajta sebet.

E csataszerűleg lefolyt vadászaton kívül a medvék réme Buda Ádám reai birtokos se engedé az évet a nélkül elszaladni, hogy egy áldozattal legalább ne szaporítsa eddigi vadász diadalait. Klopotiva közelében ismét a bükkregióban ejté el tán a 14-ik medvéjét már, s őt, ki egyuttal jeles természetbuvár is, maholnap kiszoritja lakásából az egymásra halmozódó medvebőrök és szépen praeparált koponyák gazdag gyűjteménye.

Eredményben tehát nem mondható gazdagnak az idei

campagne s ép azért vegyünk ide még a mult évnek hallgatással mellőzött történetéből is pár adatot.

A legemlékezetesebb vadászati szintér ismét Valye Dilsinél merült fel. Reggel Szt-Péterfalva szelid hajlásu magaslatán a Dombbraván riasztottak fel egy medvét, mely azonban szerencsésen megmenté bundáját. Még 2 eredménytelen hajtás vala. Utolsó kísérletül egy kerekded tetőt hajtottak meg, melyet erdei ut futott körül. A hajtás végén egyszerre egy gyönyörű medve rohan ki. A báró egy sziklatetőn foglalt állást egy kis apród kísérelőjével, a ki tartalék puskáját hordja. A hajtók is arra sereglettek, eredménytelennek képzelve munkájukat. Egyszerre közéjük toppan a vad futásban se nem látó, se nem halló állat s egyiknek vállára kapaszkodik. A meglepett ember puskaagyával taszítá hátra, úgy hogy talpra esett, s szomszédja ellen fordult, a ki egész közélről rádurrantá fegyverét. Önkényt érthetőleg a leglázásabb izgatottsággal siettek a hajtók biztonságba jutni. Jake ursu! jake ursu. Ime a medve, ime a medve kiáltásaikkal a bárót is figyelmessé téve. A medvének se vala kedve tovább kötekedni a fegyveres tömeggel s futásra vette a dolgot kapóra jöve Nopcsa bárónak, ki rövid czélzás után rásüté fegyverét. A lövés daczára folytatá maczkónk menekülését s egy hegynyakon át a tulsó oldalra igyekezett kikapaszkodni, mi közben Nopcsa báró második lövése oly erővel érte utól, hogy azonnal kiadá páráját. Ez is barna és hatalmas állat volt. Nem kevésbé említésreméltó a Szt-Hubertus tiszteletére tartott vadászat áldozata. Klopotivárról indultak ki báró Nopcsa s a trónörökös zergevadászataira is felhivott Nimród, Tornyai Gyula. A hajtásba egy zömök termetű szürke medve jött, a melyet az oláh nép a barna medvénel is félelmesebbnek tart. Azt hiszik róla, hogy kiválóan hussal él, mig a barna medve a hust csak nélkülözés idején hajhászsa. Élete csakugyan szivós is s alig sikerült néhány lövéssel leteríteni.

Az 1883. évről meg a Demsus vidéki vadászat eredményezett egy medvét s a gróf Horváth Tholdy Lajos lunkányi bükkösében az egyik erdővéd ejtett el portyázás közben értesülésem szerint egy mást.

A Retyezát rendes látogatói Danford és társai ez idén nem jelentkeztek, de hunyadmegyei előkelő urak azért eredményes zergevadászatot rendeztek, melyen 9 zerge képezte a vadász zsákmányt. Gróf Teleki Samu, egy más gróf Teleki, báró Nopcsa Elek, báró Józsika Lajos s Szereday Aladár egyet-egyet, báró Józsika Andor 2-öt ejtett el, melyből 3-at küldöttek szét s a többiből hajtókat részesítve egyuttal a keselyüknek is juttatának. —s —r.

Vidéki levél.

Szászsebes, 1884. november hó.

Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjában való közzététel végett bátorkodom a következők felől értesíteni:

Az idén korán köszöntött be a tél. Pagonyomban mely 41 és 45 fokok között 800 egész 2000 m. magaságban Erdély déli részén Ohláhország határán fekszik, már térdig ér a hó. A források is nagyjában be vannak fagyva. Pedig még bátran elkelt volna egy kis melegebb időjárás. Az ujjonnan épített magpergető bajosan fog dolgozni. A mi kevés toboz van a luczfenyőkön, az is nagyrészt éretlen. Majdnem egészen zöld. Hogy mi ennek az oka, azt, miután e pagony még meteorologiai kísérletekre nincs berendezve, nehéz megmondani. Valószínűleg az átlagos hőmérsék nem ütötte meg a mértéket. Különben e vidéken ez évben az őszszel érő termények mind gyarlón sikerültek. A szászsebesi szászok az idén savanyú bort isznak. A kukoricza sem ért meg egészen. Pedig itt az a szokásmondás: akkor van a luczfenyőn teljes megtermés, ha sok a kukoricza. Egyébként is a mamaliga e hazájában szeretik a kukoriczát az Ur Isten adta csemegének tekinteni. Az idevaló oláh szerint a zsidók mannája sem volt egyéb török-